

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tartuntatautilain 58 g §:n muuttamisesta (HE 31/2021 vp): Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:

- perustuslakivaliokunta PeVL 10/2021 vp

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut (etäkuuleminen):

- lakimies Mirka-Tuulia Kuoksa, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Liisa Katajamäki, sosiaali- ja terveysministeriö
- erityisasiantuntija Maija Neva, sosiaali- ja terveysministeriö
- hallitusneuvos Kirsi Ruuhonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Oona Mölsä, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
- projektipäällikkö Anna Katz, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL)
- puheenjohtaja Jussi Raita, Suomen kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistys SKY ry
- asiantuntija Karoliina Katila, Suomen Yrittäjät ry

Valiokunta on saanut kirjalliset lausunnot:

- työ- ja elinkeinoministeriö
- Suomen Kuntoutusyrittäjät ry
- Suomen Olympiakomitea

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi väliaikaisesti tartuntatautilakia täsmentämällä kunnan ja aluehallintoviraston mahdollisuutta sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeino- tai muun toiminnan tilat määräajaksi. Mahdollisuus kieltää asiakkaiden tai osallistujien pääsy tilaan koskisi edelleen tiloja ja toimintoja, joissa on erityinen mahdollisuus merkittävien

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

tartuntaketjujen syntymiselle. Laissa ei säädettäisi tilojen sulkemisen edellytyksenä olevasta henkilömäärästä. Tiloista ja toiminnoista, joita päätös voi koskea, säädetään voimassa olevassa tartuntatautilaissa. Niitä ovat liikunta- ja urheilutilat sekä kuntosalit, yleiset saunat, uimahallit ja kylpylät, tanssipaiikat ja kuorolaulu- ja harrastajateatteritilat, huvi- ja teemapuistot, sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat sekä kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin. Ehdotetun sulkupäätöksen voisi tehdä toiminnan laajuudesta riippumatta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja olemaan voimassa 30.6.2021 asti.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksen tavoitteena on selkeyttää ja laajentaa sääntelyä, joka koskee elinkeino- tai muun toiminnan tilojen väliaikaista sulkemista asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi. Tavoitteena on turvata ihmisten terveyttä ja viime kädessä oikeutta elämään sekä riittäviin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Valiokunta pitää välttämättömänä, että rajoitustoimien käytössä otetaan myös huomioon rajoitustoimien vaikutukset ihmisten kokonaishyvintoihin. Valiokunta korostaa, että kokonaishyvintoihin liittyy myös mahdollisuus liikunnan harjoittamiseen. Liikuntatilojen täydellinen sulkeminen vaikuttaa väistämättä myös ihmisten edellytyksiin liikua, hoitaa kuntoaan ja ylläpitää terveyttään.

Tilojen sulkeminen

Viimesijaisena keinona covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi kunta tai aluehallintovirasto voi tehdä päätöksen laissa säädettyjen korkeamman tartuntariskin tilojen sulkemisesta kokonaan asiakkailta ja osallistujilta. Väliaikaisesti voimassa olevaa tartuntatautilain 58 g §:ää on tulkittu niin, ettei sulkeminen ole mahdollista, jos asiakas- tai osallistujamäärä rajataan sisätiloissa enintään kymmeneen ja ulkotiloissa enintään viiteenkymmeneen henkilöön. Esityksen perustelujen mukaan tulkinta ei vastaa lain tarkoitusta, minkä vuoksi sääntelyä on tarpeen tarkentaa poistamalla 58 g §:stä viittaus 58 d §:n 3 momenttiin, jossa henkilömäärästä on säädetty. Muutosehdotus merkitsee samalla sitä, että säännöksen soveltamisala ja siten sulkemismahdollisuus laajenee kaikkiin mainittuihin tiloihin riippumatta asiakas- tai osallistujamäärästä.

Valiokunta pitää soveltamisalan laajentamista hallituksen esityksestä ilmenevistä syistä perusteltuna ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä. Valiokunta korostaa samalla, että tilojen sulkeminen on viimesijainen keino ja sitä on mahdollista käyttää vain tilanteessa, jossa epidemian leviämistä ei voida muilla keinoin estää.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan todennut, että tartuntatautilain sääntely on näiltä osin erittäin vaikeaselkoisesti kirjoitettu eikä se muutu juurikaan selkeämmäksi tämän ehdotuksen johdosta. Perustuslakivaliokunnan käsityksen mukaan säännös johtaa kuitenkin siihen, että pienet tilat voidaan sulkea asiakkailta ja osallistujilta lakiehdotuksen 58 g §:n mukaan, mutta niihin ei voi kohdistaa 58 d §:n mukaista päätöstä toiminnan järjestämisestä siten, että asiakkaat ja osallistajat tosiasiallisesti välttävät tartuntatautilain 58 d §:ssä tarkoitettut lähikontaktit toisiinsa.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

Perustuslakivaliokunta on korostanut toimivaltuuksien käytön välttämättömyys- ja oikeasuhtaisuusvaatimuksia. Valiokunta on vakiintuneesti katsonut, että perusoikeusrajoitusten on täytettävä oikeasuhtaisuuden vaatimus. Rajoitus on sallittu ainoastaan, jos tavoite ei ole saavutettavissa perusoikeuteen vähemmän puuttuvin keinoin. Perusoikeuksiin puuttuva velvoite tai rajoitus voidaan koronaepidemian torjumiseksi siten asettaa vain, jos epidemian leviämistä ei voida estää perusoikeuksiin vähemmin puuttuvin keinoin.

Sääntely merkitsee perustuslakivaliokunnan mukaan sitä, että soveltamisalan piiriin ehdotetaan sellaisiakin toimintoja ja tiloja, joiden osalta ei olisi käytössä lainkaan 58 d §:n mukaista lievempää rajoitusta. Vastaavasti arvio tällaisen tilan sulkemisesta ei voisi perustua 58 d §:n mukaisten toimenpiteiden riittämättömyyteen. Perustuslakivaliokunnan mielestä ehdotettu sääntely on tältä osin välttämättömyys- ja oikeasuhtaisuusvaatimuksen vastainen. Sääntelyä on täydennettävä säännöksellä lievemmistä toimenpiteistä ja niiden ensisijaisuudesta, esimerkiksi laajentamalla 58 d §:ää kattamaan kaikki 58 g §:n piiriin kuuluvat tilat. Tällainen täydentäminen on edellytyksenä lakiehdotuksen käsittelemiselle tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa perustuslakivaliokunnan lausunnon perusteella tartuntatautilain 58 d §:n muuttamista siten, että 58 d §:ssä tarkoitettuja rajoitustoimenpiteitä voidaan kohdistaa kaikkiin 58 g §:ssä tarkoitettuihin toimijoihin. Tällaisten lievempien toimien riittämättömyys on myös edellytyksenä tilojen sulkemiselle 58 g §:n nojalla.

Valiokunnan asiantuntijakuulemisessa on tullut esiin, että tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentin sanamuoto jättää epäselväksi, onko lainsäätäjän tarkoituksena ollut, että tilojen sulkeminen kohdistuu ainoastaan liikunta- tai urheilutoimintaan tai huvi- tai virkistystoimintaan säännöksessä mainituissa tiloissa, vai onko esityksen tarkoituksena mahdollistaa tilojen sulkeminen kokonaan.

Saadun selvityksen mukaan tarkoituksena on, että erityisen tartuntariskin toiminnot voidaan edellytysten täytyessä kyseessä olevissa tiloissa kieltää kokonaan sulkemalla tilat. Valiokunta toteaa, että kyseisissä tiloissa voidaan järjestää poikkeuksellisesti muuta toimintaa, johon ei sisälly erityistä tartuntariskiä, esimerkiksi covid-19-rokotuksia, vaikka tilat olisikin suljettu niiden tavanomaiselta toiminnalta. Sulkemispäätös ei saa myöskään estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin.

Valiokunta toteaa, että esimerkiksi maneeseissa harjoitettava ratsastustoiminta ja muu vastaava toiminta eivät yksilöurheiluna kuulu soveltamisen piiriin. Valiokunta korostaa kuitenkin, että näissäkin tiloissa on noudatettava 58 c §:n mukaisia velvoitteita ja niihin voidaan kohdistaa 58 d §:n mukaisia päätöksiä.

Valiokunta kantaa erityistä huolta lasten ja nuorten harrastustoiminnan jatkumisesta. Valiokunta korostaa, että 58 g §:n soveltamisessa tulee huomioida erityisesti lasten ja nuorten mahdollisuudet harrastaa liikuntaa.

Valiokunta korostaa myös, että sulkemispäätöstä harkittaessa on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle. Lisäksi on otettava huomioon,

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle. Valiokunta katsoo, että ennen 58 g §:n mukaista sulkemispäätöstä viranomaisen on muun muassa informaatio-ohjauksella pyrittävä vaikuttamaan tilojen terveysturvalliseen käyttöön. Myös 58 c §:ssä säädettyjen hygieniaan ja asiakkaiden välisten etäisyyksien ylläpitämistä koskevien toimien riittävyyttä on arvioitava ennen mahdollisen sulkemispäätöksen tekemistä. Valiokunta katsoo, että 58 g §:n soveltaminen on sinänsä mahdollista kiireellisissä tilanteissa, joissa ei ensin ole tehty 58 d §:n mukaista päätöstä. Valiokunta korostaa, että lähtökohtaisesti tulee ensi sijassa käyttää lievempiä rajoituksia ja siirtyä porrastetusti tiukempiin, jos se on epidemiatilanteen vuoksi välttämätöntä.

Kohtuullinen kompensatio

Eduskunta edellytti lausumassaan (HE 245/2020 vp, EV 3/2021 vp), että valtioneuvosto valmistelee pikaisesti säännökset siitä, että tartuntatautilain 58 g §:ssä tarkoitettujen asiakastilojen sulkemisen aiheuttamia taloudellisia menetyksiä korvataan elinkeinonharjoittajille yleisen kustannustuen kautta tai erillisenä korvauksena, jos 14 vuorokautta kestänyttä sulkemista on jouduttu jatkamaan.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan työ- ja elinkeinoministeriössä on käynnissä valmistelu asiakastilojen sulkemisen aiheuttamien taloudellisten menetysten korvaamiseksi elinkeinonharjoittajille kustannustukijärjestelmän kautta. Eduskunnan käsiteltävänä on lisäksi hallituksen esitys laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta (HE 27/2021 vp ja HE 37/2021 vp). Valiokunta pitää tärkeänä, että säännöksillä turvataan elinkeinonharjoittajien oikeus kohtuulliseen kompensatioon rajoitustoimenpiteiden aiheuttamista kustannuksista. Valiokunta ehdottaa asiaa lausumaa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sosiaali- ja terveysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 31/2021 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tartuntatautilain 58 d ja 58 g §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan tartuntatautilain (1227/2016) 58 g §:n 1 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 147/2021 ja lisätään 58 d §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 147/2021, uusi 3 kohta seuraavasti:

58 d § (Uusi)

Asiakkaille ja osallistujille tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

---

Yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun edellä 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

---

3) tilat, joita käytetään jäljempänä 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan niiden asiakas- tai osallistujamäärästä riippumatta. (Uusi)

58 g §

Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

Jos on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä covid-19-epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämättöntä, kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin voi antaa toimialueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen asiakas-, osallistuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämisen erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla sekä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintovirasto voi tehdä alueellaan vastaavan päätöksen, jos toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetettavat velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2—6 kohdassa tarkoitettua huvi- tai virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

- 1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;
  - 2) yleiset saunat ja uimahallien, maa-uimaloiden, kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
  - 3) tanssipaikat ja kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin sekä muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;
  - 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
  - 5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;
  - 6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.
-

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 2021 ja on voimassa 30 päivään kesäkuuta 2021.

_____

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto kiirehtii korvausmallin valmistelua tartuntatautilain 58 g §:n mukaisesta tilojen sulkemisesta elinkeinonharjoittajille aiheutuvien taloudellisten menetysten korvaamiseksi riittävällä tavalla.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp

Helsingissä 25.3.2021

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Markus Lohi kesk
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Kim Berg sd
jäsen Anna-Kaisa Ikonen kok (osittain)
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Arja Juvonen ps
jäsen Noora Koponen vihr
jäsen Aki Lindén sd
jäsen Ilmari Nurminen sd
jäsen Veronica Rehn-Kivi r
jäsen Minna Reijonen ps (osittain)
jäsen Juhana Vartiainen kok
jäsen Heidi Viljanen sd (osittain)
varajäsen Petri Huru ps (osittain)
varajäsen Merja Kyllönen vas
varajäsen Mirka Soinikoski vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp
Vastalause 1 /ps

Vastalause 1

Perustelut

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä tunnistaa koronapandemian vakavuuden sekä tarpeen rajoittaa tartuntojen leviämistä. Esitetyllä sääntelyllä pyritään sulkemaan muun muassa liikunta- ja urheilutilat myös hyvin pieniltä käyttäjämääriltä, jolle tilat on aluehallintovirastojen tulkinnan mukaan nykyisellä sääntelyllä voitu pitää avoinna. Valiokunnalle ei ole esitetty näyttöä siitä, että kyseisistä tiloista olisi lähtenyt liikkeelle tartuntaketjuja ja tilojen sulkemiselle olisi siten asianmukaiset perusteet. Herääkin kysymys, onko todellisen tartuntatilanteeseen perustuvan tarpeen sijasta esityksen taustalla jonkinlainen arvovaltataistelu ministeriön ja aluehallintovirastojen välillä.

Perustuslain 18 §:ssä säädetään elinkeinovapaudesta ja oikeudesta työhön. Rajoitus- ja sulkutoimien pitkittyessä tarve arvioida rajoitusten hyväksyttävyyttä ja oikeasuhtaisuutta elinkeinovapauden näkökulmasta korostuu. Talousvaliokunta on huomauttanut julkisen vallan velvollisuudesta hyvittää elinkeinonharjoittajille sitä haittaa, joka näille koituu siitä, että ne eivät voi käyttää omaisuuttaan siihen tarkoitetulla tavalla eivätkä siten harjoittaa elinkeinoaan. Myös perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä, että sulusta aiheutuvia menetyksiä kompensoidaan. Hallituksen esitys on Suomen Olympiakomitean asiantuntijalausunnossa esiin tuomalla tavalla perusteltu puutteellisesti tai jopa tarkoituksellisesti harhaanjohtavasti, kun perusteluissa esitetään, ettei ehdotetulla pykälämuutoksella arvioida olevan merkittäviä itsenäisiä vaikutuksia.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää Olympiakomitean tavoin erikoisena ja valitettavana, ettei esitettyä väitettä perustella lainkaan, vaikka on nähtävissä, että esityksellä on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia kohteena olevien yritysten toimintaan ja se tuo rajoitusten piiriin lukuisia sellaisia pieniä yrityksiä, joiden toimintaa ei tähän asti ole rajoitettu. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä toistaa Suomen kunto- ja terveysliikuntakeskusten yhdistyksen lausunnossa esiin tuoman huomion siitä, että alan yritykset ovat luoneet käytäntöjä tartuntariskien minimoimiseksi ja tehneet kaikkensa, jotta asiakkaat voisivat käyttää turvallisesti yritysten palveluita. Lausunnon mukaan liikunta-alan yrityksistä 59 %:lla liikevaihto on laskenut vähintään puolella rajoitusten seurauksena. Edelleen on huomioitava, että rajoitusten pitkäkestoisuus on omiaan vahingoittamaan yritysten taloudellista selviämistä ja vaarantaa sekä yritysten jatkumisen, niiden työntekijöiden työpaikat ja yrittäjien sekä heidän perheidensä toimeentulon, mikäli yritykset ajetaan tarpeettomilla tai väärin asetetuilla ja turhan laajoilla rajoituksilla tarpeettomasti konkurssiin.

Kun on kyse liikunta- ja urheilutilojen sekä harrastetilojen sulkemisesta, tulee rajoitustoimista saatavien hyötyjen lisäksi huomioida myös erityisesti liikuntaharrastusten estymisen osalta liikunnan vähentymisestä kansanterveydelle aiheutuvat haitat sekä muunkin harrastustoiminnan estymisen osalta mahdolliset, erityisesti lasten ja nuorten mielenterveydelle aiheutuvat haitat, kun heiltä estetään pääsy heille tärkeisiin harrastuksiin ja sosiaaliseen toimintaan. Tämän lisäksi on huomioitava, että liikuntatiloissa, uimahalleissa ja kylpylöissä järjestetään myös muun muassa Etelä-Suomen aluehallintoviraston lausunnosta ilmenevällä tavalla esimerkiksi koulujen uimaopetusta ja Kansaneläkelaitoksen kuntoutustoimintaa, joiden estämisellä olisi erityisen kielteisiä vaikutuksia kansalaisten terveydelle. Myöskään yksinomaan yksilöurheiluun käytettävien liikun-

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp
Vastalause 1 /ps

tatilojen sulkemiselle ei ole perusteita, ellei toimintaan liity kontakteja tilojen käyttäjien välillä eikä tartuntariskiä.

Perussuomalaisten valiokuntaryhmä kiinnittää huomiota myös tartuntatilanteen merkittäviin eroihin paitsi eri maakuntien välillä myös maakuntien sisällä. Yksi maakunta, Lappi, kattaa liki kolmasosan maamme pinta-alasta, ja maakunnan kuntien välillä on satojen kilometrien välimatkat. Kaavamaiset, koko maakuntaan kohdistuvat rajoitukset eivät ole kohtuullisia eivätkä perustuslakivaliokunnan edellyttämän oikeasuhtaisuus- ja välttämättömyysvaatimuksen mukaisia, mikäli rajoituksista ei tartuntatilanteen poiketessa merkittävästi kuntien välillä maakunnan sisällä päätetä kuntakohtaisesti.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston asiantuntijalausunnon mukaan sosiaali- ja terveysministeriöstä on suullisesti ja sähköpostitse ilmoitettu, että säännöksen tarkoituksena on tilojen sulkeminen kokonaan, ei tietyn toiminnan kieltäminen. Perussuomalaisten valiokuntaryhmä pitää sosiaali- ja terveysministeriön esittämää näkemystä erikoisena ja yritysvihamielisenä ja korostaa, että rajoitukset ovat perusteltuja ainoastaan silloin, kun niillä torjutaan todellista tartuntariskiä. Mikäli kyseessä olevissa tiloissa toiminta pystytään järjestämään siten, että käyttäjille ei muodostu tartuntariskiä, tilojen sulkemiselle ei ole asianmukaista perustetta. Tilojen sulkeminen pelkästä kieltämisen ilosta tai kurjuuden maksimoimiseksi logiikalla, että kun osa tiloista on suljettava toimintaan liittyvän tartuntariskin vuoksi, tasapuolisuuden vuoksi suljetaan kaikki muutkin tilat, vaikka niihin ei liittyisi tartuntariskiä, ei täytä perustuslakivaliokunnan edellyttämää välttämättömyysvaatimusta.

Edellä esitetyin perustein perussuomalaisten valiokuntaryhmä katsoo, ettei esitetty lakimuutos ole hyväksyttävissä, koska se on puutteellisesti valmisteltu erityisesti taloudellisten vaikutusarvioiden osalta, vaarantaa kansalaisten pääsyn lakisääteiseen kuntoutukseen eikä ole perusteltavissa tartuntojen torjumisen näkökulmasta aiheutuvalle todellisella tarpeella, vaan esityksen taustalla vaikuttaa olevan pikemminkin valtataistelu sosiaali- ja terveysministeriön ja aluehallintovirastojen välillä. Mikäli eduskunta kuitenkin päättää hyväksyä esityksen, on varmistettava, että rajoitusten kohteena olevien toimijoiden kärsimät taloudelliset menetykset korvataan täysimääräisinä.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hylätään ja

että hyväksytään seitsemän lausumaa. (Vastalauseen lausumaehdotukset)

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus toimittaa eduskunnalle selvityksen tartuntamääristä ja altistumisista erityyppisissä rajoitusten kohteena olevissa tiloissa ja toiminnoissa viikokotasolle eriteltyinä eri alueilla, jotta rajoitusten vaikuttavuutta voidaan arvioida faktapohjaisesti.

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp
Vastalause

- 2. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lainsäädännön, jolla rajoitusten kohteena olevien toimijoiden kiinteät kulut korvataan täysimääräisesti siltä ajalta, kun niiden mahdollisuus taloudellisesti kannattavaan toimintaan on rajoituksilla tosiasiallisesti estetty.*
- 3. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lainsäädännön, jolla rajoitusten kohteena olevien toimijoiden työntekijöille varmistetaan täysi työttömyysturva ilman omavastuupäiviä siltä ajalta, kun heidät on lomautettu tai heidän työntekonsa on tosiasiallisesti estetty rajoitusten seurauksena.*
- 4. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää erilaisiin rajoitusten kohteena oleviin tiloihin ja toimintoihin liittyvät erilaiset tartuntariskit ja säätäessään rajoituksista asetuksella kohdistaa kunkin rajoituksen ainoastaan niihin tiloihin ja toimintoihin, joiden toiminnan rajoittaminen on riskiperusteisesti välttämätöntä.*
- 5. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää rajoitusten kohteena liikunta-, urheilu- ja harrastustoimintaan sisä- ja ulkotiloissa liittyvät erilaiset tartuntariskit ja säätäessään rajoituksista asetuksella asettaa rajoitukset siten, ettei sellaista toimintaa, johon ei liity merkittävää tartuntariskiä, rajoiteta tarpeettomasti.*
- 6. Eduskunta edellyttää, että hallitus säätää rajoitusten kohteena olevia tiloja ja toimintoja koskevista rajoituksista asetuksella jatkossa kuntatasolla silloin, kun maakunnan eri kuntien välillä on merkittäviä eroja tartuntamäärissä.*
- 7. Eduskunta edellyttää, että hallitus selkeyttää tiedottamistaan koronakriisin torjuntatoimista sekä viranomaistoimijoille että kansalaisille ja varmistaa, että sekä lainsäädäntömuutokset että niiden perustelut ovat selkeitä ja sisällöltään yksiselitteisiä.*

Helsingissä 25.3.2021

Arja Juvonen ps
Kaisa Juuso ps
Petri Huru ps

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp
Vastalause 2 /kok

Vastalause 2

Perustelut

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tartuntatautilakia täsmentämällä kunnan ja aluehallintoviraston mahdollisuutta sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitettujen elinkeino- tai muun toiminnan tilat määräajaksi. Tiloista ja toiminnoista, joita päätös voi koskea, säädetään voimassa olevassa tartuntatautilaissa. Niitä ovat liikunta- ja urheilutilat sekä kuntosalit, yleiset saunat, uimahallit ja kylpylät, tanssipaikat ja kuorolaulu- ja harrastajateatteritilat, huvi- ja teemapuistot, sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat sekä kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin. Esityksessä sääntelyä ollaan tiukentamassa ilman tietoa siitä, ovatko nykyiset rajoitukset olleet tarkoitukseensa riittäviä. Jos tartuntoja voidaan ehkäistä jo nyt voimassa olevan 58 g §:n ja sen nojalla tehtävien päätösten perusteella, perusteita täydelliseen sulkusääntelyyn ei ole. Asiakasmäärästä riippumaton sulkumahdollisuus on myös rajoitusten välttämättömyysharkinnan kannalta ongelmallista.

Kyseinen esitys kieltää poikkeuksetta myös kaiken kuntoutumista, terveyttä ja hyvinvointia lisäävän liikunnan sisätiloissa. Kokoomuksen mielestä yksi keskeisimmistä asioista on arvioida lakimuutoksen vaikuttavuus epidemian hallintaan ja keinoihin, joita voidaan ottaa käyttöön ennen tilojen täyssulkua. Ehdotetulla lailla tulee olemaan merkittäviä vaikutuksia ihmisten lakisääteiseen kuntoutukseen, lasten ja nuorten koululiikuntaan ja sekä yrityksiin että työntekijöihin.

Euroopan standardointijärjestö CEN on valmistellut kansainvälistä suositusta ja standardointia pandemian aikaiseen turvalliseen liikuntaan sisätiloissa. CEN:n ehdotuksen mukaan henkilöiden määrää tiloissa on valvottava siten, että kutakin 10 m²:n pinta-alaa kohti saa olla enintään yksi osallistuja. Standardiehdotuksen mukaan tilojen tulee olla valvottuja ja täyttää pandemian aikana kaikki muutkin hygieniaan ja terveysturvallisuuteen liittyvät seikat. Kokoomus ehdottaa, että täyssulun sijasta liikuntaan ja urheiluun liittyvissä tiloissa, kuten kuntosaleilla ja uimahalleissa, huomioitaisiin maksimi henkilömäärä vapaan tilan neliömäärän mukaan, 20 neliometriä per henkilö.

Viruksen torjuntakeinona täyssulun hinta alan yrittäjille ja työntekijöille on kova sen lisäksi että se rankaisee kovasti Kelan kuntoutujia ja heikentää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä. Liiketoiminnan rajoittamiseen ja sulkemiseen liittyviä taloudellisia haittavaikutuksia ei edelleenkään tunnusteta riittävästi. Valtion liikuntaneuvoston kevään 2020 selvityksen mukaan liikunta-alan yritysten tilanne näyttää monelta osin heikommalta kuin yritysten tilanne keskimäärin. Liikunta-alan yrityksistä 59:llä liikevaihto on laskenut vähintään puolella. Vaikuttavuusarvioinnit liikunta-alan suhteen ovat jääneet lähes kokonaan tekemättä, ja toimintatilat on luokiteltu lähes perusteetta korkean riskin tiloiksi. Kaupallisia kunto- ja liikuntakeskuksia on Suomessa noin 1 100 ja sen lisäksi on suuri joukko muita liikunta-alan yrityksiä ja palveluita. Suomen kunto- ja liikuntakeskusyhdistyksen mukaan alalla on käynnistetty jo tuhansia henkilöiden YT-menettelyt.

Kuntokeskuksissa ja muissa liikuntatiloissa olevien ihmisten lukumäärä on rajoitettava noudattaen yleisiä etäisyyttä koskevia sääntöjä eli 2 m:n etäisyyttä. Euroopassa on kuntosalien ja liikuntatilojen kohdalla käytetty terveysturvallisuuden varmistamiseksi henkilöä kohti vaadittavaa

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp
Vastalause 2 /kok

neliömäärää, 9—15 m²/ henkilö. Tämäntyyppistä ratkaisua voisi hyödyntää Suomessakin. Kokoomus esittää, että liikuntatiloissa aktiivisten ihmisten määrää voisi rajoittaa siten, että kutakin 20 m²:n pinta-alaa kohti saa olla enintään yksi osallistuja henkilökunnan ja tilojen käyttäjät mukaan lukien. Näin voitaisiin järjestää liikuntamahdollisuus terveysturvallisuus edellä hankalana epidemia-aikana.

Tartuntatautilain elinkeinotoimintaan kohdistuvat rajoitukset on tarkoitettu portaittaisiksi. Tiukempiin rajoitustoimiin tulee siirtyä vasta, jos aikaisemmat toimenpiteet eivät ole olleet riittäviä ja lievempiä keinoja on jo käytetty. Asiakastilojen sulkemista koskeva säännös on tarkoitettu aivan viimesijaiseksi keinoksi. Lainmuutoksen vaikutukset sellaisinaan rankaisisivat kansanterveyttä myös merkittävästi.

Tartuntatautilain mukaisissa rajoituksissa asiakastilojen sulkeminen ei voi olla itsetarkoitus, vaan oleellista yleisvaarallisen tartuntataudin leviämisen ehkäisemisessä ovat toimet sosiaalisten kontaktien vähentämiseksi ja terveysturvallisten toimintatapojen noudattamiseksi. Rajoitusten on oltava aina välttämättömiä ja oikeasuhtaisia. Tartuntojen leviämisen ehkäisy on tehtävä elinkeinotoimintaa vähiten haittaavalla tavalla.

On ongelmallista, että hallitus ei ole arvioinut vaihtoehtoisia ratkaisuja esityksen tavoitteeseen pääsemiseksi. Sosiaali- ja terveysvaliokunnan saamien asiantuntijalausuntojen perusteella on ilmeistä, että lakimuutoksella tullaan merkittävästi puuttumaan yrittäjien elinkeinonharjoittamisoikeuteen, ihmisten liikuntaan, hyvinvointiin sekä sairauksien ja vammojen kuntouttamiseen ja ennaltaehkäisyyn.

Kokoomuksen mielestä ehdotettu pykälä ei saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kokoomus vaatii, että kategorisen täyssulun sijasta valvotuissa liikuntaan ja urheiluun liittyvissä tiloissa, kuten kuntosaleilla ja uimahalleissa, huomioitaisiin maksimi henkilömäärä tilan neliömäärän mukaan 20 neliometriä per henkilö. Se mahdollistaisi terveysturvallisen liikunnan myös epidemia-aikana.

Ratsastusmaneesit ja koirien koulutustoimintaan käytettävät tilat on kokoomuksen arvion mukaan jätettävä suljettavien tilojen ulkopuolelle. Terveysturvallinen toiminta sisältäen asianmukaiset hygieniakäytännöt, turvavälit ja valvonta pystytään huomioimaan toiminnassa.

Eläinten huolenpitoa, liikuntaa ja koulutusta ei voi keskeyttää epidemian aikana. Kokoomus vaatii niiden käyttöön tarvittavien tilojen käyttömahdollisuutta terveysturvallisuus huomioiden.

Kokoomus vaatii valtioneuvostoa kiirehtimään tartuntatautilain 58 g §:ssä tarkoitettujen asiakastilojen sulkemisen aiheuttamien taloudellisten menetysten korvausmallia elinkeinonharjoittajille ja tilojen sulkemisen menetysten korvaamista riittävällä tavalla.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp
Vastalause 2 /kok

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 58 g §:ään lisätään uusi 9 momentti. (Vastalauseen muutosehdotukset)

että hyväksytään kuusi lausumaa. (Vastalauseen lausumaehdotukset)

Vastalauseen muutosehdotukset

Laki

tartuntatautilain 58 d ja 58 g §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tartuntatautilain (1227/2016) 58 g §:n 1 ja 4 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 147/2021 ja
lisätään 58 d §:n 3 momenttiin uusi 3 kohta, 58 g §:ään uusi 9 momentti, sellaisena kuin ne ovat laissa 147/2021, ~~uusi 3 kohta~~ seuraavasti:

58 d §

Asiakkailla ja osallistujilla tarkoitettujen tilojen käytön edellytykset covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

(Kuten StVM)

58 g §

Tilojen väliaikainen sulkeminen asiakkailta ja osallistujilta covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi

(1 ja 4 mom. kuten StVM)

Mitä edellä tässä pykälässä säädetään, ei sovelleta (Uusi 9 mom.)

1) maneesiin, jota käytetään hevosurheilu- tai siihen tarkoitukseltaan vertautuvaan virkistys- tai vapaa-ajan toimintaan tai palvelujen tarjoamiseen tai muuhun vastaavaan kokoontumiseen taikka eläinsuojana;

2) tilaan, jota käytetään koiran tai muun seura- tai harrastuseläimen kouluttamiseen;

3) tilaan, jota käytetään perusopetuslain (628/1998 vp) mukaiseen toimintaan eikä alaikäisten harrastustoimintaan

4) tilaan, jota käytetään lakisääteisen kuntoutuksen tai muun vastaavan lakisääteisen velvoitteen mukaiseen toimintaan.

**Valiokunnan mietintö StVM 7/2021 vp
Vastalause 2 /kok**

Vastalauseen lausumaehdotukset

- 1. Eduskunta edellyttää, että varmistetaan niiden tilojen toiminta, joissa voi olla kutakin 20 m²:n pinta-alaa kohti enintään yksi henkilö.*
- 2. Eduskunta edellyttää, että kansalaisten oikeudet lakisääteiseen kuntoutukseen varmistetaan.*
- 3. Eduskunta edellyttää, ettei sulkutoimilla heikennetä tilojen käyttöä silloin kun niitä käytetään varhaiskasvatukseen, perusopetuksen, lakisääteisten terveydenhuollon palvelujen, muun kuntoutuksen ja alaikäisten harrastusten järjestämiseksi tiloissa.*
- 4. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto turvaa kansalaisten liikuntamahdollisuudet ja sairauksien ehkäisyä myös sulun aikana.*
- 5. Eduskunta edellyttää, että ratsastusmaneesien ja koirien koulutustoiminta voi jatkua terveysturvallisuus huomioiden.*
- 6. Eduskunta edellyttää, että lain toimeenpanossa huomioidaan alueellinen epidemiologinen tautitilanne ja tehdään vain välttämättömät toimenpiteet.*

Helsingissä 25.3.2021

Mia Laiho kok
Anna-Kaisa Ikonen kok
Juhana Vartiainen kok